

POHODA

**Zaplenjena resnica
ima večjo silo
kot tisočkrat
izkričana laž!**

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Masarykova 14/II. Račun pri Poštni hran. 16.160. Rokopisov ne vračamo. Telefon 21-09.

Leto VI.

Ljubljana, dne 15. maja 1937.

Št. 19.

Zaslepljenost?

Imamo množico raznih društev in organizacij, ki imajo skoro vse v svojih programih med ostalimi lepimi točkami tudi gojenje ljubezni do bližnjega ali odstranjevanje sovraštva med posameznimi »plemenik« itd. — Pa vendar vlada med njimi sovraštvo, ki sega tako daleč, da skuša brat brata uničiti, da se v borbi proti bratu poslužuje obrekovanja, lažnega podtikanja, denunciacij ali pa pokličejo na pomoč celo tuja.

Vse to je v veliki meri »zasluga« raznih političnih strank, katere so vzgajale tisoče in tisoče svojih »borcev«, ki pa v resnici niso bili in niso nič drugega kot grobarji svoje domovine. Samo pogledjmo, kam so ti »borci« pripeljali naš narod. Razdeljen v nešteto raznih političnih skupin in skupinic v medsebojnem grizenju ne vidi, kako kremplji tujega velekapitala vse drznejše posegajo po naši zemlji. Vsi posamezniki teh skupinic sicer občutijo na svoji koži izsesavanje s strani teh inozemskih pijavk, ali sovraštvo, ki jim je bilo skozi desetletja od njihovih strankarskih voditeljev vcepljeno v meso in kri, to sovraštvo do svojega sobrata je pri mnogih močnejše kot pa čut samoobrambe proti skupnemu sovražniku.

Vsak v svoji skupini kriči in »dela« proti tujemu kapitalu. — Mnogi kriče radi tega, da skušajo svojem »proletarskemu pokretu« pridobiti pripadnikov. Zopet drugi imajo te ali one skrite cilje. Le takih, ki trezno v praksi že desetletja budno opazujejo strašne posledice te invazije tujega kapitala, je bolj malo. Narodni Odbrani lahko štejemo v za slugo, da je ravno v njenih vrstah večina takih treznomiselnih mož, ki jim strankarsko politični boji niso mogli zaslepitati oči, marveč so opazovali in zbirali material, ki vsebuje za našo gospodarsko politiko naravnost porazna dejstva. Največje delo Narodne Odbrane je bilo zadnja leta osredotočeno v tej smeri.

Čeravno se Narodno Odbrano napada in skuša to njeno nesebično delo napačno prikazati, vendar kmalu ne bo več mogoče skrivati pred širokimi plastmi naroda njene trdne volje, da preide v ofenzivo ter energično napade in premaga najnevarnejšega sovražnika, kar jih je kdaj imel naš narod. Kajti Narodna Odbrana je vznikla iz naroda in ni nastala po želji tega ali onega političnega velmoža, ki bi si jo pozneje lastil in skušal uporabljati v svoje strankarske namene. Narodna Odbrana je vznikla iz naroda in iz čuta samoobrambe tega naroda. Takrat so ta čut diktirale razmere, ki so dozorele tako daleč, da so se jasno videli zavojevalni nameni bivše Avstro-Ogrske. Ves narod je vstopal v Narodno Odbrano, kako se je boril, o tem pričajo tisoči grobov Odbranašev, raztresenih širom naše domovine in Evrope. O tem pričajo sedanji Odbranaški vodje, ki so dali svoje zdravje, svoje ude za domovino. Kot živa priča stoji na čelu Narodne Odbrane naš vojvoda Ilija Trifunović Birčanin ...

Danes preti naši domovini nova, še hujša nevarnost, nevarnost zasužnjevanja celokupnega jugoslovenskega naroda po najhujšem sovražniku sveta, po internacijonalnem velekapitalu. Danes stopa Narodna Odbrana poživiljena v prvo fazo nove borbe, nove osvobodilne vojne za osvobojenje izpod internacijonalnega kapitala.

Naj ne bo zaslepljenost gotovih ljudi ona izdajca, ki se je tolikokrat pojavljala med borci v slovenski zgodovini. Naj pade mrena z oči vsem onim Jugoslovenom, ki se medsebojno bore v raznih političnih strankah. Naj spregledajo vsaj toliko, da bodo videli skupnega sovražnika in da bodo stopili v eno vrsto, v eno fronto proti temu sovragu, kakor bi stopili, ako bi sovražne čete napadle naše meje. Naj se zavedajo, da je sovražnik že prekoračil naše meje in razdiralno deluje med nami. Naj se zavedajo, da je zadnji čas.

Narodna Odbrana stoji kot nekdanj v prvi vrsti, prve žrtve že padajo ... Rodoljubi k orožju! Od tistih naših rojakov, ki niso bili nikdar jugoslovenski rodoljubi, pa pričakujemo vsaj to, da nam ne bodo v svojo škodo upadali v hrbet.

Vsako nasilno poseganje v katerokoli panogo človeškega ustvarjanja je škodljivo, ker preprečuje prost in naraven razvoj stvari. Vsako ustvarjanje potrebuje svobodo, da se more razviti v neokrnjeno delo.

Gotovo je, da niso vsa dela pozitivna za družbo, ali ne gredo v sklad z interesi poedincev. Največkrat se dogaja drugo. Delovanje nekaterih ni v interesu drugih, ni pa zato v nasprotju z interesi celote.

Človeštvo je usmerjeno v različne pravce. Tako se javljajo tudi v vsakem narodu različne duhovne smeri, ki se izražajo v njih kulturi. Zakoni dovoljujejo smer in obseg delovanja.

Poedinci se združujejo v organizacije, ki jih veže isti duh, ali isti smoter. To so borbene formacije pripadnikov istega interesa. Borba med različnimi strujami je včasih legalna, včasih ilegalna; to je odvisno od širokogrudnosti zakonov, ki dovoljujejo delovanje ali ga ne dopuščajo, in od načina borbe.

V širokogrudni, svobodni državi je malo vzrokov za ilegalno borbo. Nasprotno je tam, kjer je tenkočutnost zakonodajalcev in politikov utesnila ali onemogočila delovanje nekoga kulturnega nazora.

Za naraven kulturni razvoj narodov je torej potrebna svoboda. Zakoni bi ne smeli omejevati kulturnih delovanj, nego bi morali biti le regulator, ki bi zaviral prenapetosti struj, ki bi mogle škodovati vsemu narodu. Še bolj bi se morali tega zavedati politiki, ki mimo delovanja dopuščajočih zakonov ovirajo kulturne smeri, katerim ne pripadajo.

Dva pogleda morata voditi javno udejstvovanje. Pogled na se, na svojo usmeritev in svojo korist ter pogled na interes družbe naroda. Pravična združitev obeh pogledov je idealna.

Dva sta izraza teh pogledov: dnevna, strankarska politika in narodna (državna) politika.

Narodno politiko tvorijo vsa vzvišena prizadevanja za kakršenkoli napredek naroda, bodisi na kulturnem, gospodarskem, političnem ali drugem torišču. Narodni politiki bi morala služiti tudi dnevna strankarska politika. Dokaz temu so programi strank vseh mogočih barv — vsem je cilj prospeh naroda. Ločijo se samo po različnih pogledih na svet, pod katerimi si zamišljajo doseči narodu najbolj odgovarjajoči duševni izraz, vzgon in napredek.

Tako so tvorci narodne politike vsi socialni in narodno čuteči duševni in ročni delalci, ne glede na strankarsko opredelitev in so izvzeti samo oni elementi, ki ničesar ne prispevajo prizadevanju za prospeh naroda. Narodna politika je v svojih posledicah cilj, dnevna, strankarska politika pa samo pot za doseg tega cilja. Nikdar ne sme biti stranka sama sebi namen, kar se prečesto dogaja. Stranke krčijo narodu pot skozi dogodke dni, katerih bolj ali manj uspešen poseg v dogodke se pozna na ugledu in moči naroda — in seveda tudi stranke.

Obeležje vsake stranke je neki kulturni, verski, plemenski (ako služi plemenu) nazor, kar prav za prav stranko predstavlja pred javnostjo in ji je glavni namen ter ji daje polet.

To tekmovanje med posameznimi strankami, da navržijo vsemu narodu svoj nazor, je gibalo vsega političnega strankarskega izživljanja. V tem kresanju idej in nazorov se oblikuje narodov svetovni (ali vsaj politični) nazor.

Vsaka borba je nasilna. Borci ne izbirajo sredstev. Tako se tudi strankarska borba vrši na umazanih tleh laži, podtikanj, klevet, premeščanj neljubih uradnikov, z odvzemom zakonito priznanih pravic, z zapiranjem neljubih oseb itd. Istovetenje stranke, ki je na krmilu, z državo je sredstvo, da se vladajoča stranka postavi v položaj, od koder lahko napada, napadena pa biti ne more; državno »patentiranje« vladnega nazora naj »zakonito« onemogoči druge struje in »opraviči« postopek vladajoče stranke proti opoziciji. —

To privede opozicijske stranke do čisto protinarodnih dejanj. Pri nas se to dogaja toliko lažje, ker se še vedno vodi borba, ali smo trije ali en narod. Tako stranke, mesto da bi gradile narodovo moč in državno skupnost, jo radi lastnega prestiža upropaščajo.

Tudi učiteljstvo poseduje nek svetovni nazor. To ni samo kulturna potreba vsakega izobraženca, nego je dolžnost, da je sodobno orijentiran.

Učiteljevo delo se ne vrši samo med štirimi stenami in po suhih črkah beril in prepisanih obrazcev, širše polje in ne manj važno, je vzgoja vasi, bodisi na kulturnem, gospodarskem ali političnem torišču. Učitelj ne more biti samo suhoparen abecedarski učitelj, nego mora biti vodnik vasi, da jo dviga na sodobno kulturno višino, pa tudi glede

Učitelj mora biti žarišče vseh sodobnih pozitivnih vsakojakih pridobitev in borcev proti vsemu narodu škodujočim vplivom, pa naj prihajajo od koderkoli.

Močno bi grešilo učiteljstvo, ako bi radi neke politične konstelacije, ki ni naklonjena njegovemu delovanju, krenilo na čisto apatično stališče do vseh dogodkov na vasi in prepuščilo usodo šole in vasi onim, ki za to niso poklicani in jih vodi pri njihovem delu le sebična korist za izboljšanje strankarskih položajev.

Učiteljstvo svojega vpliva na kulturni, gospodarski ali politični razvoj vasi ne sme zanemariti, še manj opustiti, ker bi se to strašno maščevalo na narodu in tudi učiteljstvu samemu. S proučevanjem narodove zgodovine, njegovega čustvovanja in potreb ter sodobnih pozitivnih pridobitev, naj se ustvari pravi narodov duševni obraz. Tako bodo obranili narod vseh kvarnih dnevnih vplivov in one-

mogočili razdorno delo sil, ki hočejo črpati svoj dobiček iz ljudskih zablod in nevednosti.

Učiteljstvo je v polpretekli dobi pravilno razumelo svoje poslanstvo. Iztrgalo se je iz območja umazane strankarske politike in se podalo na splošno narodno delo. Tako doživljamo v zadnjem času močan polet učiteljstva na vseh toriščih vaškega občestva. S tem se je učiteljstvo osvobodilo strankarskih kolovozov, inspiracij in podrejenosti. Postalo je še bolj važen kulturni oblikovatelj vasi.

Stremljenja učiteljstva morajo biti visoka: Vzgoja široke svobodne in socialno pravične skupnosti. Dvig narodne samozavesti in čustva človečnosti. Odprava suženjskega duha manjvrednosti in odvisnosti. Razširitev narodnega obzorja z realnim pogledom na svet.

Da se razvijajo vsi narodni geniji, je potrebna svoboda, pravičen, širokogruden pogled na duhovno usmeritev sonarodnjakov.

Greh onih, ki onemogočajo razvoj vseh narodovih umstvenih sil, pada na narod, ker zmanjšuje njegovo kulturo. Enostranska kultura še ne prikazuje celotne umstvene moči naroda, temveč kaže njegovo negotovost.

Učiteljstvo se mora truditi za vsestranski kulturni dvig naroda.

Da pa bo moglo zadovoljivo vršiti svojo poklicno in državljansko dolžnost, zahteva predvsem svobodo za svoje delo. Svobodo, pravično kritiko in strpnost. Naloga mero-dajnih je, da onemogočijo neosnovane in škodljive napade na šolo in stan.

Učiteljstvo je pozitiven tvorec pri gradnji jugoslovenske kulture in države. Ker se zaveda, da je to veliko delo mogoče izvrševati le v praktičnem sožitju, je stopilo v areno borbe za svobodo lastnega dela in svobodne kulturne tvornosti sploh. *Duje Budak.*

Romanje na Oplenac

V dneh od 4. do 6. septembra t. l. priredi Oblasni odbor NO v Ljubljani romanje na Oplenac, da se tako znova da prilika za obisk groba Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Z romanjem na Oplenac bo spojeno tudi ogledovanje zanimivosti naše prestolnice, zlasti novega Vojnega muzeja in velike revije naše vojske na kraljev rojstni dan. Vse te ogledke bodo vodili bratje iz Beograda, s čimer bo omogočen res prvovrsten ogled Beograda.

Stroški vožnje v III. razredu brzega vlaka in v avtobusu, dveh prenočnin in prehrane so preračunani na skupno 395 Din, ki pa se bodo skušali še znižati.

Romanja se morejo razven članov Narodne Odbrane in njihovih rodbinskih članov udeležiti tudi drugi nacionalisti s svoji. Prijave zbira oblasni odbor NO v Ljubljani, Masarykova c. 14/II., do 22. maja. Prijavitelji nakažejo na gornji naslov ček. rač. št. 10.945 do 5. avgusta Din 230.— na račun potnih stroškov.

S tem romanjem hoče Narodna Odbrana ponovno manifestirati za modre smernice blagopokojnega Viteškega Kralja Ujedinitelja, zato naj se prav vsi nacionalisti Dravske banovine odločijo za to romanje.

Podrobna navodila bodo objavljena v »Pohodu« ali na željo tudi pisмено.

Oblasni odbor NO v Ljubljani.

Prizidki in dodatki

Da ima Slovenija svoje potrebe in zahteve — kot jih ima vsaka dežela — ni dvoma. Da jih ima tudi »Slovenija«, kakor vsak časopis, o tem tudi nihče ne dvomi. In »Slovenija« misli, da si bo pridobila še posebne zasluge, če poudarja in razkriva potrebe in zahteve Slovenije. Te potrebe in zahteve vidimo vsi in smo vsi za to, da se čimprej izvedejo in uresničijo. Gospodje, ki so sedaj v vladi so sami tako dobri pokončni Slovenci, da ne dvomimo o njih namenu in pomenu, in upamo da bodo gotovo dosegli in dali kar je njihova dolžnost. Sklicevati se imajo na kaj, saj jim nudi Slovenija in »Slovenija« dovolj gradiva. Posebno »Slovenija« zahteva, da spravijo naši zastopniki nazaj vsaj denar, kar smo ga plačali v Beograd. Mi smo vsi za to. (Če je denar še tam? Če ni o jej!) Ker pa je tega denarja res mnogo, delajo nekateri že načrte, kam bi z njim. Eden bi najraje zidal ogromna svetovnoslavna gledališča (ko naši igralci prvega niti celih plač ne dobe), drugi bi zidal same kulturne zavode, da bi se res videlo, da je Ljubljana slovensko kulturno središče (ko zdaj nimamo niti akademije!), tretji bi postavljali same spomenike in, če bi zmanjkalo pisateljev in drugih slavni mož (saj pri nas

je umetnikov toliko, da drug drugega uničujejo!), bi postavili spomenike tudi vsem postavam iz njih pesmi in povesti od Črtomira in Iztoka do desetega brata in Blaža Mozola, pa tudi Bucek, Matajev Matija in vsi drugi papirnati junaki iz knjig bi krasili ljubljanske ulice, trge in križpotja. Načrtov imamo torej dovolj. In ne majhnih in neznatnih. Med nje spada tudi nova bolnica. Uboga slovenska publika je morala zaradi te bolnice že marsikatero preslišati. Kakor da bi bila tako omejena, da ne razume in ne čuti, da je nova bolnica res potrebna. V radiju in predavanju in člankih v listih so jo dan na dan (namreč to publiko) bombardirali, naj si da vendar dopovedati, da je nova bolnica res potrebna. Kakor da bi bilo to od nje (namreč te publike) odvisno, ali se bo nova bolnica gradila ali ne. Če človek sliši in čita (in morda celo vidi in skusi) da ležita dva bolnika na eni postelji — potem pač ni treba še posebej dokazov, da je treba nujno nekaj ukreniti. In ni manjkalo nasvetov. Poraba šentpeterske vojašnice je za bolniške sobe res nepriljubljiva, a da se porabiti za kaj drugega, da se druga poslopja v bolnici prilagode za bolni-

Znaki ilegalne organizacije

V ponedeljek 10. maja so priredili ljubljanski srednješolski zavodi na vojaškem večerbalisti v Fužinah javen telovadni nastop. Mladina, posejana po obširnem mlademu travniku nalik majskemu cvetju, je ta dan manifestirala: izrazila je svoje navdušeno nagnjenje za telovadne vaje, izrazila pa je hkrati borbeno pripadnost jugoslovenski Misli.

Nastopilo je skoro 1500 dijakov in dijakinj. Če bi bil njih nastop izveden enotno, kot skupna vaja, bi bil učinek naravnost nepozaben. A tudi tako, ko je ta mladina v mlademu soncu, polnem zdravju, zanosu in radosti vežbala ločeno po zavodih, je bil učinek pester in privlačen. Dijakinje so telovadile večji del proste vaje s palico, igre z žogo itd., dijaki pa so razven prostih vaj, ki so bile strumno in skladno izvajane, pokazali tudi vaje z zastavicami, skupinske vaje, štafeto itd.

Občinstva je bilo zelo mnogo, prireditvi pa je prisostvoval tudi komandant divizije gosp. Tonic, g. inšpektor Dolencec, g. šef dr. Sušnik i. t. d.

Nastop je bil zaključen s himno »Bože pravde«, ki je bila spoštljivo odpeta v dveh kiticah. Takoj po tej himni pa se je oglasila na levem krilu, tik odličnikov, petnajstčlanska organizirana skupinica in zapela »Hej Slovenec«. Ta izzivalna, »Slovenec« izredno draga skupinica pa ni imela sreče! Kaj hitro je udušila mogočna himna sokolskih legij »Le naprej«, ki so pričeli peti na desnem krilu in ki je kmalu zajela prav vsa mladino. Razstop mladine ni bil več poverjen vodstvu javnega nastopa, zato so nekateri odšli proti domu, največji del, 350 dijakov in dijakinj, pa se je zbralo pod jugoslovensko trobojko ter v povorki odšlo s telovadišča. Ta divna povorka mladine, ki je neprestano vzklikala Kralju Petru II., se spominjala Kralja Mučenika, nazdravljala edinstveni Jugoslaviji, klicala nacionalni probudi in zlasti odločno, vneto in sveže klicala jugoslovenskemu Sokolstvu, je bila ves čas svoje triumfalne poti, vse od Fužin pa do Narodnega doma v Ljubljani prisrčno pozdravljena od številne publike. S poti in z oken so ji mahali v pozdrav, koliko jugoslovenskih src pa jo v duhu prisrčno pozdravlja, ko po teh vrsticah doznava, da je večina naše mladine, lahko rečemo, da je vsa naša mladina borbeno nacionalna, jugoslovenska in sokolska, da je torej telesno in duhovno zdrava! Nič ni bilo na njej sledu o komunizmu, nič o framazonstvu, nič o narodnem izdajalstvu. Ta mladina je pokazala v svojem spontanem pohodu isto kri in isto dušo, kot so jo imeli Endlicher in drugi odlični borci. Vpriču te 350 glave mladine, s pozdravom Jugoslaviji in Sokolstvu na ustih, je kaj mizerno izgledala ona 15 članska skupinica slovenoborskih mladičkov. Na lastne oči je videla, da ji ni mesta med našo mladino, če se ne poda z napačne slovenskorimske poti na edino mogočo slovenskojugoslovensko pot!

»Slovenec« je to povorko nacionalne mladine označil za fašiste. Bog mu odpusti tudi to brezsrčnost. »Slovenec« pa je navedel, da

so imeli ti srednješolci na sebi »znake neke ilegalne organizacije«. Ta mladina je res imela na sebi pripete *trake v državnih barvah*. Te barve pa predstavljajo za enkrat še vedno legalno organizacijo: državo Jugoslavijo, — te barve predstavljajo tudi za našo mladino resnično in legalno združbo: jugoslovenski narod! Mladina nacionalne smeri bi imela že čisto dovolj resnega povoda, da ustvari ilegalno organizacijo za obrambo legalnih zadev: Jugoslavije in jugoslovenskega naroda. Pa, če je to Jupitru ali Kozličku-Faunu pri »Slovencu« všeč ali ne, jugoslovenska mladina bo še naprej s ponosom nosila na prsih nad svojim srcem to »ilegalno značko«, to lepo državno trobojko.

K temu poročilu smo prejeli še naslednje pripombe: »Slovenec« in »Slovenskemu domu« nikakor ne gredo v glavo pojavi v zadnjem času. Predvsem popolnoma fantovskega tabora na Šmarjni gori, kamor so pričakovali več tisoč udeležencev iz vsega okrožja, pa je prišlo le kakih 200 radovednežev, ki so morali poslušati puhle fraze o Orlovski veličini. Celo konvertit, bivši socialista Erjavca ni vžgal s svojimi izpadi. Radi verjamemo, da je to neprijetno!

Druga prireditelj, ki je razburkala duhove v Kopitarjevi ulici, je bil nedeljski Sokolski obhod. Brez bobnjajoče reklame, brez vsakih javnih napovedi se je zbralo 4000 Sokolov, ki so manifestirali svojo udanost jugoslovenski nacionalni misli. Če gospodje, ki vodijo politiko Kopitarjeve ulice v Beogradu trdijo, da

je vsa Slovenija in vsa Ljubljana za njimi, je bil ta obhod zelo koristen mrzel tuš na njihove vroče glave.

Dogodek s srednješolci je stvar zase. Nihče nima ničesar proti temu, da se dogodki preiščejo. Ali predvsem je treba preiskati, kdo je povzročil dogodek pri poskusnem nastopu in kdo je krivec, da so se ti dogodki »zabrisali«, ko je pač vsakemu jasno, da bi se o taki stvari morala izvesti takoj najstrožja preiskava. Ena sama okrožnica in navodila direktorjem so kaj slabo spričevalo za tiste, ki imajo višjo skrb za dobro državljansko vzgojo. Nimamo torej ničesar proti preiskavi, pridružujemo se »Slovenčevim« zahtevam, ali zahtevamo, da se preiskava izvede do dna.

Zahtevamo pa še nekaj! Da se izločijo iz preiskave tiste osebe, ki moralno niso kvalificirane za to, da bi preiskovale take dogodke, ko je še danes svež spomin na različne sodne procese v pred- in medvojnem času. Gospodje okoli »Slovenca« naj nam verjamejo, da ni nič lažjega, kakor zrušiti ugled in avtoriteto, ki jo uživa pedagog pri svojih gojencih. In prva nekorektnost v tej preiskavi nas bo primorala, da se bomo vrnili v tem oziru nekoliko v prošlost. Nam bo to prav, če ne bo to prav tudi prizadetim, naj se zahvalijo Kopitarjevi ulici!

Izjavljamo pa, da je ona »nelegalna organizacija«, kateri pripisuje katoliški tisk krivdo na dogodkih od 10. 5. t. l., ona organizacija, ki je zavedla nekatere srednješolce tako daleč, da so peli le drugi del državne himne, pri prvem in tretjem delu pa so ostenativno držali usta zaprta. — Hic Rhodus, hic salta!

Hude skrbi slovenoborcev

Vsevišji stvarnik nam je Slovencem dal eno odliko pred vsemi drugimi narodi. Angležje se morajo ukvarjati s svojim svetovnim imperijem, Italijani poskušajo ustvariti nekaj sličnega, Francozi skrbijo, kako bi čim dalje obdržali svojo veliko prekomorsko posest, Rusi se mučijo, kako bi uredili pol Evrope in pol Azije, da bi se dalo udobno živeti; poleg teh ima vsak večji ali manjši narod kako skrb od tega sveta, samo Slovenecem Gospod ni napravil nobene težave, kakor ptički živimo v svoji samoniklosti ter se bavimo s purizmom in etimologijo. To nam zadostuje popolnoma. Naj si drugi kopicijo bogastva, zasedajo zemlje in drže v podložništvu cele narode, da delajo zanje, a nam je Stvarnik določil plemenitejšo nalogo. Mi moramo skrbeti, da ostanemo majčkani, toda samobitni in samonikli. Ker pa imajo nekateri Slovenci le še nekatere druge skrbi, so ogromno pezo te naloge prevzeli na svoja požrtvovalna ramena veliki duhovniki samobitnosti, zbrani okoli naše preljube »Slovenije«.

Da pa slovenska javnost ve, da možje bde nad našo samoniklostjo, izide v imenovanem tedniku od časa do časa poročilo o njihovih delavnosti, združeno s plamenečim opominom in opozorilom, kje in kako nam vdira ljuti sovražnik v našo samobitnost. V svoji predzadnji številki so ti veliki duhovniki omenili neko vnebovpijočo sramoto naše prestolice. Bistvo, s predpisanim ščipalnikom oboroženo oko enega izmed obeh vikših žrečev je nedavno opazilo nečuvno strahovitost: Na eni izmed glavnih ljubljanskih ulic stoji denarni zavod, ki ima napis samo v dveh tujih jezikih, v slovenščini pa ne. Pod izrazom »tuj jezik« si pošten slovenski domoljub predstavlja — nu, recimo: — nemščino, italijanščino, madžarščino itd. Toda veliki žrec nas pouči drugače. Ti jeziki zanj niso tako zelo tuji, najbolj tuja jezika sta za slovenoborce hrvaščina in srbsščina. Na tej lestvici jima sledi potem še češčina in ruščina, nato šele pridejo romanski, germanski in mongolski jeziki.

Ko smo tako izluščili iz zmedenega pisanja definicijo, kaj mora pravovernemu slovenoborcu veljati za tuj jezik in kaj mu more pognati rdečico nejevolje v možato lice, smo se, opremljeni s tem visokim spoznanjem, spustili na lov po ljubljanskih ulicah, da odkrijemo sramotno teptanje slovenskih pravic.

Začeli smo pri Narodni banki. Ta ima dva napisa. Eden je v velikih tujih črkah in očitno v nekem tujem jeziku. Janezek iz III. c osnovne šole bi poučil gospode vikše žreče, da je to tzv. cirilica, pisava, v kateri piše okoli 180 milijonov nekakih tujih barbarov. Drugi napis pa je res hrvaški: Narodna banka Kraljevine Jugoslavije. Vprašali smo gospoda ravnatelja, kaj pomeni to nazivanje

delitvi Evrope, ki je ustvarila nove sile, ki so hotele v par letih doseči to, za kar so rabile nekdanje velesile desetletja. Iz te nujnosti so se ustvarili novi gospodarski cilji, ki so preprečili normalen razvoj gospodarske krize, kajti v to so posegle države, ki so hotele z uvedbo autarkične politike doseči svoje cilje, ki niso bili istovetni z gospodarskimi težnjami lastne države.

Kompenzacijska trgovina

V prvih povojnih letih se je porodila v Angliji ideja, da bi se zamenjava blaga med Anglijo in njenimi kolonijami povečala na ta način, da bi inicijativo za to prevzela v svoje roke država sama. Ko so nekateri hoteli to idejo uresničiti tako, da bi se na primer med Anglijo in Kanado izvršila večja zamenjava angleškega premoga za kanadsko žito, je v dnevnikih nastala polemika, češ, da bo ta kupčija povzročila še večje pomanjkanje denarja. Tu je šlo pred vsem za izmenjavo blaga med Anglijo in njenimi dominijoni in zato vpliv na svetovni trg ne bi bil tako velik, kakor so si ga nekateri predstavljali. Priznati pa je treba, da bi ta način izmenjave blaga imel takrat ogromen vpliv na celotno angleško trgovinsko politiko in njeno denarno stanje.

Ta prvotna zamisel pa se je počasi sama posebi izkristalizirala v drugih državah, ki so bile primorane vsled pomanjkanja denarja, da z zamenjavo blaga ožive zunanji in notranji trg. Glavni vzrok temu načinu izmenjave je treba pripisati novi gospodarski raz-

tujega jezika v slovenski prestolnici, pa nam je dejal, da je to slovenski napis. Opozorili smo ga, da ni na tekočem, kajti Fran Erjavca ml. je za vse večne čase izbrisal iz našega samobitnega narečja — ne, jezika! — to grdo tujo besedo in nam naročil, da jo moramo nadomestiti z izrazom »ljudski«. Tedaj: Ljudska banka. Gospod direktor pa je trmast: Ne pa ne, je njegovo stališče. Ni se dal pregovoriti niti za polpretekli naziv, »Osnovna banka«, izjavil pa je, da bo predlagal, naj se tistemu napisu, ki ga nepoučeni Slovenci smatrajo za slovenskega, doda v oklepaju: To je slovenski napis. Toda to je jalovo izmotavanje, saj se poznamo. Predlog bo šel v Beograd, — ravnatelj iz neke svojeglavosti noče in noče pisati Beograd — in vemo, kaj bo uspeh. Tam bi našo samobitnost najrajši utopili v žlici vode.

Šli smo dalje. Naleteli smo na razne banke in si oddahnilo. Vse imajo lepe slovenske napise: Privilegirana agrarna banka, Kreditna banka, Hipotekarna banka. V teh sicer ni niti ene slovenske besede ali napisi so vendar stoočtostno slovenski zato, ker niso menda srbohrvaški. Bili smo v veliki zadregi, kajti ni mala reč: slovenski napis brez slovenskih besedi. Ali v našo temo je posvetil žarek jarke svetlobe. Zanatska banka! Ha! Tu je sramotni zločin! Kaj privilegij, kaj kredit pa hipoteka, pa agrarna, to so naše besede. Zanatski pa spada med najgorše tučke. Da bi vsaj imeli to besedo in bi jo nam posodili, to bi že šlo, ali Srbi, tega pa ne moremo in ne smemo prenesti. Saj so nam vendar »ta vikšič« natanko razložili, kaj je za nas Slovenoborce tuje in kaj domače.

Tako se nam godi, kadar hodimo po sledovih »Slovenijec«. Toda odkrili smo še vse hujše stvari. Ali vesta gospoda velika žreca, da vsa Ljubljana kar mrgoli tujih napisov? Ne nemških, marveč tujih! Na kolodvoru smo naleteli na češki napis »Pitna voda«, tam je tudi ruski napis »vhod« kar v nekoliko primerih. Pa smo pobarali načelnika postaje, kako in kaj je s to tujo navlako. Toda tudi smo opazili strahovito brezbriznost uradnika, ki misli, da je edini njegov posel, da odriva slovensčino z nje rodnih tal.

Zato se pridružujemo v polni meri slovenoborcem ter zahtevamo povsod samobitne in samonikle napise. Ne takih, za katere se bomo morali šele pripraviti s Hrvti, Srbi, Čehi in Rusi! Naprej, slovenoborci!

Jelovnik

restavracije »Jugoslavija« z dne... maja 1937.

Moka	25—30%	višja cena
Kava	15%	višja cena
Vse začimbe	10%	višja cena
Meso	20—30%	višja cena
Slanina	20%	višja cena
Milo	10%	višja cena
Kis	15%	višja cena
Siromašne cigarete	10%	višja cena
10 dni dnevnice	33.33%	višja cena
Mezde, zaslužek, plače	10—30%	znižane.

Navedeni procenti so razlika v zaslužkih in cenah življenjskih potrebščin v zadnjih dveh letih. Prepričani smo, da bode narodno predstavništvo zastavilo vse sile, da se temu odpomore, ker je v tem prizadet ves naš narod. Regulacija zadnjih dveh postavk je najnujnejša.

NACIONALNI JAVNOSTI V NOvem MESTU

Dne 18. t. m. predpoldne se bo vršila zanimiva razprava pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, proti koprivniškemu nacionalnemu delavcu Prinčič Dragotu, katero so mu naprtli tukajšnji Kočeverjarji. Razprava kot taka, bo kaj zanimiva in bo pokazala kočevske razmere v pravi luči.

ogromna zadolžitve jo sili nazaj in je ravno vsled tega prišla v tako zagato, da mora sedaj mirnim potom najti svojo gospodarsko ekspanzijo, ki bi poživila njen notranji trg in rešila svojo industrijo pred propadom.

Nemčija je zašla na isto pot morda ravno radi nerazumevanja zapadnih kapitalističnih veselij.

In tako se je svetovno gospodarstvo znašlo pred novo fazo, ki je morda ena najhujših posebnosti za male države, ki postajajo slepo orodje za dosego »gotovih dejstev«, ki imajo političen značaj, a vendarle segajo v gospodarsko samostojnost te ali one države. Ker se Italija še vedno nahaja v tistem kolebanju in hoče ravno s to politiko doseči priznanje »gotovih dejstev«, je vsekakor »nemška nevarnost« še bolj nevarna in bo imela vedno večji vpliv na svetovno gospodarstvo. Kakor nekaj Rusija, ki je dajala sirovine za stroje, tako sedaj Nemčija daje stroje za sirovine za svojo oborožitev, ki bo s končno ustvaritvijo prinesla zopet razočaranje malim državam, ki ne znajo pravilno izkoristiti konjunkture, temveč se mečejo iz naročja v naročje, dokler ne bodo padle pod popolno gospodarsko odvisnost te ali one nove velesile, ki jo bodo kolonizirale v srcu Evrope z metodami dvajsetega stoletja.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prizidki in dodatki

ke. — Istotako bi se celo gluhozemnica lahko porabila za otroško bolnico, pa bi se sama preselila na Selo, kjer bi iz bivše žrebčarne vzrastle nov povečan zavod (za poglobljevanje) bi se našel primeren kraj zunaj mesta). Kajti, kadar je stvar nujna, je treba misliti predvsem na to, da se ne nujno nekaj ukrene in uredi, ker bolezen ne čaka. Tudi prostor, ki je last slepcev (bivše Ulčakarjevo posestvo), ki je za kake vile kaj malo primerno, bi se porabil za kako ekonomsko ali drugačno zgradbo, da bi bilo v bolnici več prostora. Vse to se da preurediti. Le pogledite obširni vrt okoli ženske bolnice. Tam se da postaviti najmanj še eno tako poslopje. Sicer pa je arh. Hus podal o tem načrt. Tudi dr. Breclj je mnenja, naj bi se mislilo tudi na druga mesta in ne koncentriralo vse v Ljubljano, da naj se torej le stara bolnica razširi in izpopolni.

Proti tem rešitvam stoje ogromni načrti, ki zahtevajo 70 milijonov dinarjev. Vsak človek ve, da se 70 milijonov ne sname kar tako s kljude in tudi, če bi bili na razpolago, taka zgradba ni takoj gotova. In potem so ugibali kam z njo. Na Golovec, na Rožnik, pod Šmarno goro ali kar onstran Save. Kamorkoli, samo da bo velika, visoka, nebotičnik, da bo v nji čist zrak, kajti sedanja bolnica leži v nečistem meglinem ozračju itd. (In vendar ni menda še nihče zaradi tega umrl.) Čas beži, poletje se bliža, bolnica se polni. Zato so sezidali prizidek: popolnoma nov trakt, kjer bo prostora še za par sto postelj. Poslopje sicer ne bo pravočasno gotovo, ali boljše ista nego ništa. Do zime bo porabno. In s tem ni rečeno, da ne bo nekoč zrasla tudi ona bolnica za 70 milijonov. Toda oglašilo so se nezadovoljneži; ne maramo prizidkov, novo bolnico hočemo. Naj leže bolniki magari po dva po trije v eni postelji — toliko časa naj leže, da dobimo novo bolnico za 70 milijonov. Ne maramo takih kosov in prizidkov — vse ali nič. Vsi smo zato, da dobimo vse in upamo,

Iz drugih listov

Ing. Košutič med narodom

Začetkom tega meseca se je potrdil sam podpredsednik hrvatske republike, namestnik dr. Mačka ing. Košutič v Dalmacijo oz. po Mačkovskem slovarju v »Dalmatinsko Hrvatsko«, da se pokaže narodu, pa mu spregovori v imenu voditelja — nekronanega kralja dr. Mačka. O njegovem potu iz Zagreba v Šibenik piše šibeniška Tribuna doslovno:

»Nočemo se baviti z osebo g. Košutiča, moramo pa v njegovem primeru pokazati, kaj se lahko dogaja, če se pustijo voditelji voditi od slepe mase. V takih primerih se zgodi, da se pripelje tak voditelj iz Zagreba do Perkovića (kjer se od glavne proge Zagreb—Split odcepi proga na Šibenik) v I. razredu brzega vlaka z brezplačno vozovnico in sodelovanjem oblasti, iz Perkovića do Šibenika pa se vozi v III. razredu...«

Isti Košutič je nato glasom poročila »Tribune« govoril v Šibeniku navdušenemu hrvaškemu narodu:

»Trinajst vekov stoji hrvatski narod na obalah tega morja, ki se zove hrvatsko morje. Hrvatski narod ni lastnik te obale po milosti drugih narodov, marveč vsled svoje pomorske zavesti in svoje lastne sile. Ta narod je zaslužil, da živi v miru. Že 18 let, odkar se je odločil, da bi bil z državama Srbijo in Črno goro in drugimi kraji naše današnje zajednice čimbolj čvrst in svoboden, vsled tega pa tudi čimbolj samostalen narod, on upa in čaka. Moramo reči, da čaka hrvatski narod že 18 let na ta pravični mir, ki mu ga pa onemogoča ona stran, od katere je to najmanj pričakoval. Naša lepa domovina, obdarjena z vsemi prirodnimi bogastvi, naš hrvatski kmetijski narod, ki je miroljuben, varčen in sposoben za vsak napredek, ne živi, kot bi bilo dostojno za narod. Vsled tega se je odločil, da se bori za svojo svobodo. Mi Hrvatje smo imeli na tej sveti hrvatski zemlji že pred davnimi časi svojo samostojno državo, mi želimo mir z vsemi sosedi... Naš položaj na morju, ki nas soaja z vsem človeštvom, z vsemi narodi sveta, nam dokazuje, da ne bi bili vztrajali na tej obali niti 50 let, če ne bi bili pravični in hrabri. V prošlosti kakor tudi v bodočnosti smo pripravljeni živeti v prijateljstvu z velikimi narodi, ki nas priznajo kot narod in nam priznavajo svobodo...«

»Tribuna« pristavlja k odlomkom njegovega govora, kolikor jih je cenzura sploh pripustila: »Psihološki moment mase, ki zahteva, da se ji govori to, kar ona želi in trenutno misli, je diktiral besede intelektualcu kot je ing. Košutič. Izraz njegovega lica in nekateri drugi momenti so kazali, da govori masi to, v kar on kot izobražen in pameten človek niti ne veruje.

„Kraljica Hrvatov, prosi za nas!“

Pred nekaj dnevi so se pojavile tudi v Ljubljani slike z naslovom: »Kraljica Hrvatov« kot reklama za novi roman znane Zagorke. Ker je te reklame še mnogo več v hrvatski republiki, je zanimivo vedeti, kaj piše o tem šibeniška »Tribuna«. Kratko pa jedrnato:

»Slika oz. reklama, napol gola, brez vsake umetniške poteze, izziva razne komentarje, večinoma pa pomilovalne posmehe. No, ker pa so naši upletli že v litanije tudi molitev »Kraljice Hrvatov, prosi za nas!«, sprašujejo ljudje, če ni to ravno slika te Kraljice Hrvatov.«

NASE GESLO JE:

»SVOJI K SVOJIM!«

In v tem svetovnem kaosu, ki hoče s silo odstraniti vsa ekonomska pravila, ki slede naravnim zakonom, smo se znašli mi s popolnoma neurejenimi gospodarskimi razmerami.

Mlada država, gospodarsko razdvojena, je plavala po interesnih sferah te ali one velesile, ki je srkala naš najboljši med, kot se ponavadi dela pred popolno kolonizacijo te ali one pokrajine...

In, ali smo se mi tega zavedali? Ne! Kot poljedelska država, ki je zašla ravno vsled teh gospodarskih perturbacij v krizo, smo brez cilja gradili svojo industrijo, sledili toku trenutne gospodarske konjunktore, ki nam je ob pravi priliki pokazala, da nismo kos nalogam, ki jih je od nas zahteval nov val evropskega gospodarskega imperijalizma.

V dobi sankcij smo se ustavili in spregledali, da ne gre tako naprej.

Izgledalo je že, da smo razumeli, da življenska borba posameznih držav za nadvlado v Evropi, pomeni življenje ali smrt malih narodov, novih držav, ki imajo vse predpogoje za samostojno življenje. Toda gospodarsko neodvisna orijentacija te ali one male države, ogroža gospodarsko ekspanzijo te ali one velesile.

PO NAŠI ZEMLJI:

Onim, ki se jih tiče

V neki ljubljanski kavarni zaseda dan za dnem in ima svoje »visoko politične« razgovore družbica par oseb, ki hoče nekaj predstavljati, biti nekaka voditeljica in predstavnica jugoslovenskih nacionalistov v dnevni politiki. Ker nimajo člani tega kavarniškega omizja drugega boljšega dela, se izživljajo v vedno nove intrige. Lahko bi se reklo, da ni dneva brez jajca, ki bi ga ne zvalilo to kuka-vičje omizje. In čudno bi bilo, če ne bi bila pri tem vpoštavana tudi Narodna Odrbrana!

Nasprotniki jo respektirajo, nasprotniki ji priznavajo resnost njenega dela in njenih stremeljenj, člani te družbice, ki se neprestanoma omizja po svojih jugoslovenskih prsih, si pa izmišljajo vedno nove bedastoče, ker pač ne morejo živeti brez duhovnih »vicev«. In tako je nastala že pred dobrim mesecem v tej kavarni in v tej družbi govorica, da se je javil ta in ta predstavnik Narodne Odrbrane pri tem in tem visokem gospodu, toda ne kot predstavnik Narodne Odrbrane, marveč kot predstavnik neke politične skupine in tekom razgovora izrazil zadovoljstvo nacionalistov z današnjim stanjem. S tem pa je ta predstavnik Narodne Odrbrane dosegel, da bo to stanje še trajalo in da ne bo še kmalu spremembe...

In potem se je ta senzacija prenašala od ust do ust, skrivnostno so jo prišepetavali čla-

Po pogrebu

Kako je danes po širnem božjem svetu, vsi prav dobro vemo. Vendar naj se zve še to, kako je v koprivniški fari nad Rajhenburgom, kadar kdo umre, ki ni bil za Veliko noč pri spovedi.

15. aprila je bil pogreb nekega starega moža, ki ga je zadela kap. Pri spovedi za Veliko noč menda ni bil, vendar se to ne ve točno, ker je rad pravil, da hodi raj k spovedi drugam in ne k domačemu župniku. Pogreb je potrdil to, da so ga ljudje zelo radi imeli. Tudi gasilci, katerih podporni član je bil, so ga spremili na zadnjo pot. Njih udeležba iz Senovega in iz Velikega kamna je bila prav lepa.

Ko je stala krsta v cerkvi, je imel po maši, brani za pokojnika, čg. župnik Doberšek nagovor, iz katerega so preprosti pogrebci prav hitro spoznali, zakaj se gre. G. župnik je namreč povedal, kdo je mrlič, kje se je rodil in kdaj je prišel sem, nato pa je povedal, da pokojnik ni bil pri spovedi za Veliko noč ter pristavil še tole: »Slišal sem ljudi v tej fari in drugje, da če se ne bere in ne plača treh maš, pokojnik ne bo srečen na onem svetu. Nekateri pa plačajo še več za maše, kakor se plačuje tukaj! Tam v tisti fari, kjer sem bil jaz rojen, plačajo 1000 do 1500 dinarjev.« Ljudje so to slišali in dobro razumeli. Res ni težko pogoditi, čemu umiramo in zakaj so potrebne »maše za mrtve«? Vendar je bilo ljudstvo tega mnenja, da ne bo pogubljen siromak, kateri ne more plačati maše. Duhovnik, ki sam do dobra pozna življenje vseh faranov, on, ki je dušni pastir, odgovoren, da pridejo naše duše v nebesa, naj pač zasluži pri bogatejših, toda siromaki se nadejajo upravičeno, da bo o potrebi njih dobro rejeni g. župnik tudi zastoj zmolil kak očenaš, če mu je res tudi do zveličanja siromakov.

Ljudje, ki so v cerkvi poslušali to nagovarjanje na zaslužek, so se zgražali nad tem. Pokojnik je hodil k maši, hodil je k spovedi, vendar je rekel, da hodi raj k »takim, ki imajo brke«, k menihom. Mož je torej bil prav lahko pri spovedi, a tega ni drugim pravil. Toda tudi če ni bil, naj bi g. župnik tega ne omenjal v tako očitni zvezi z naročanjem maš. V Koprivnici za pokojnikom baš zato ne bo nobene maše, brale pa se bodo v Krškem samostanu, kamor je pokojnik hodil k spovedi.

Mi se do danes še nismo tega zavedli! Še nismo razumeli, da se bije boj za našo zemljo, za naša bogastva, ki so bližnja kolovijam tam preko morja, kajti z uplívom v teh krajih, z gospodarsko podvrženostjo teh držav, se bo bil boj med velesilami za končno razdelitev plena, kjer prenehajo vsi ideološki boji.

Ne smemo pozabiti, da ustvarjajo države, ki se nam sedaj približujejo, svoje cilje s tkz. politiko že »dovršenih dejstev« in ravno vsled tega bi lahko mi enkrat diktirali pogoje, take kot so potrebni za našo gospodarsko samostojnost in postavitvi cilje, ki so potrebni naši nacionalni neodvisnosti.

Priznamo, da je težko krmariti v teh okoliščinah, posebno če se še ni organiziralo gospodarstvo, tako kot zahteva struktura zemlje, kakor tudi z ozirom na položaj v Evropi in cilje, ki jih imajo velesile do nas, z ozirom na njihove življenske potrebe, da si ohranijo svoj dosežani položaj.

Gospodarsko ureditev nismo dosegli, čeprav je gospodarski svet Male Antante razumel ta boj, a ni mu znal najti sredstev proti njemu. Druge države pa so, tudi brez sredstev, znale doseči, kar so hotele, kajti pokazale so voljo in jasno svoje cilje med tem, ko se mi sami branimo in čakamo, da se nor-

ni te družbe kot »strogo zaupno« svojim znanecem in prijateljem in gotovo pozna to senzacija danes že širok krog tudi dobrih, nacionalnih ljudi. Prizadeti predstavnik Narodne Odrbrane je nastopil, zahteval pojasnilo in zadoščenje, toda zagrabil je v prazno. Naenkrat ni bilo nikogar, ki bi bil to govoril. Posamezni o tem sploh niso vedeli ničesar, drugi so sicer slišali nekaj takega govoriti, pa se za stvar kot neresno in neumno sploh niso brigali ter svetovali: »Pustite to v miru tudi vi, to se pač dogaja vsem onim, ki se udeležujejo v javnem življenju.« Senzacija pa se širi vedno dalje.

Člani dotičnega kavarniškega omizja vedo prav dobro, da gre za zadevo, ki je z ozirom na prizadete osebnosti tako delikatna, da ne spada v javnost, še manj pred sodišče. Očividno računajo s tem ter še vedno otrešajo svoje jezike. Pazijo naj, da jim ne spodleti. Če jim ni za njih lastno čast in poštenje, naj vedo, da bodo znali prizadeti najti sredstva, ki bodo zavezala tudi njihove jezike. Če pride do tega, odklanjamo že naprej očitke, da rušimo solidarnost nacionalnih vrst in enotnost nacionalne fronte. Kajti, dokler se bodo nahajali v tej fronti ciniki, katerim ni sveta niti osebna čast drugih, tako dolgo o solidarnosti te fronte ni in ne more biti govora. Prizadeti so posvarjeni!

Mož, ki nam je to sporočilo poslal, pravi, da je njegovo rodbino g. župnik večkrat vpričo ljudstva označil za Kranjce, toda to niso Kranjci, nego Jugoslovani. Nastopanje gosp. župnika samozavestnemu ljudstvu ne bo zmešalo pameti. Čas bi že bil, da se v interesu vere, miru med farani in spoštovanja do božjih namestnikov tudi nekatera naša pretirano samoljubna duhovščina ravna bolj po evangelijskih in Kristusovih naukih! Mnogi dobri duhovniki širom naše zemlje, in teh res ni malo, znajo lepše ravnati z ljudstvom. Če bi teh dobrih duhovnikov ne bilo, ki vzdržujejo sami dober glas duhovskega stanu, bi različni grabežljivi duhovniki kaj kmalu zapravili svoj osebni ugled in ugled vere, kateri služijo v čast in slavo Božjo...

Še drobtinica s Šmarne gore

Nekateri se čutijo užaljene, ker jih poročilo o javni telovadbi pod Šmarno goro ni imenoma navedlo. Radi preozkega prostora navajamo posebej samo enega udeleženca: prireditvi organizacije, ki je nastopila pod slavolokom »Bog živí«, je prisostvoval tudi g. novi upravitelj »narodne« odnosno »ljudske« šole v Št. Vidu, ki na to mesto menda ni (?) prišel po lastni želji in lastnem drezanju, nego samo zato, ker je bilo mesto, ki ga je preje zavzemal nacionalist Šmajdek, — prazno!

Bilo bi poročilo o šmarnogorskem taborenju zelo nepopolno, če ne bi navedli še tele značilnosti: Skupinica pevcev, ki je zapela orlovsko himno, je za začetek tabora intonirala še himno »Hej Slovenci«. Ta himna naj bi bila v tem besedilu himna budnica slovenoborcev. Če bi vsi šmarnogorski taborjani to prav čas vedeli, bi prireditelji tudi s to himno imeli nekaj več sreče. Tako pa je večina pela po besedilu »Hej Slovanci«, le ona peščica emancipiranih slovenozorcev in verskotuberkuloznih ligašev je pela »po slovensko«.

Kaj vse si bodo še izmišlili ti šmarnogorski petelinčki! Morda se pa res ne bodo preje shladili, dokler jih kdo ne obriše z moko cunjno. Hudomušneži pripisujejo očiten fiaško šmarnogorskega taborenja dejstvu, da gg. govornika Erjavca in Križman pred pričetkom tabora nista šla ...

malnim potom vse samo po sebi razvije. Tu pa tam smo res imeli srečo, tako da se je naša trgovina po morju razvila skorajda sama po sebi.

Jugoslavija v prvi vrsti izvažala sirovine in polfabrikate, ki pa radi nizkih cen ne prenešajo dragih transportnih stroškov. Ti stroški igrajo torej važno vlogo in so često ovira izvozu teh proizvodov. To pa ne velja samo za les in rude, temveč tudi za žito. In ravno ti prevozniki stroški so pripomogli, da se je naša zunanja trgovina preorijentirala k morju in po tej najcenejši poti si tudi poiskala nova tržišča. Preorijentacija naše zunanje trgovine v zapadne in vzhodne evropske države kakor tudi na zemlje bližnjega vzhoda je prišla torej naravno sama po sebi ne da bi država pri tem pokazala vsaj malo razumevanja in potrebne inicijative, da si ustvarimo nova tržišča.

Poiskati bi si torej morali nova tržišča tam, kjer bi že zdavnaj mogli poseči kot pomorska država, ki bi se morala tudi prebuditi in se seznaniti, da moremo zasledovati iste cilje kot vse evropske države, da si ohranimo gospodarsko samostojnost in s tem nacionalno državo.

Naše gospodarstvo zahteva, da organiziramo naš uvoz in izvoz tja, kjer nam bodo nu-

Zanimiva kazenska razprava

Dne 29. aprila t. l. se je vršila v Mozirju, kjer je poslovalo sresko sodišče gornjegrajsko radi številnih prič, kazenska razprava v zadevi zasebne tožbe Peveca Rudolfa, zoper ugledega nacionalnega mozirskega župana Goričarja Matijo. Zadnji je pri petomajskih volitvah kot kandidat Jevtičeve liste govoril na shodu v Remičevi gostilni v Nazarju, da je Pevec Rudolf, ko je bil krušni komisar v Mozirju med svetovno vojno, razdeljeval moko, isto delil političnemu komisarju v Mozirju dr. Michelnu in je cela vreča moke šla na tedanjo politično ekspoziuro v Mozirju, našim ljudem in otrokom pa je črnega kruha manjkalo zato, da so se gostili pri Pevcu razni nemški in madžarski oficirji in celjskega glavarja gospa (baronica Müller), ki so bili pogosto v gosteh pri Pevcu Rudolfu in so prišli s praznimi nahrbtniki, s polnimi pa so odšli. Pečevim svinjam se je bolje godilo, kakor ljudem in so imeli vedno dovolj koruze, dočim naši ljudje še črnega kruha niso imeli.

Po preko 6 urni razpravi in zaslišanju številnih prič, ki so izpovedale jako zanimive stvari iz tega časa, je sodišče izreklo sodbo, po kateri se tožba deloma zavrne, deloma pa se Goričar Matija oprosti vsake krivde in kazni in ima Pevec Rudolf plačati stroške. Pevec je prijavil priziv in bo o tem imelo še razpravljati okrajno sodišče v Celju.

Peveca Rudolfa je zastopal tokrat dr. Anton Ogrizek, odvetnik iz Celja, obdolženega Goričar Matijo in branil dr. Mejak Ervin, advokat iz Gornjega grada.

Serijska Pečevih procesov se še nadaljuje in tako se bo vršila 18. maja t. l. zopet daljša razprava zoper 4 druge Mozirčane v Mozirju. O posameznih zanimivostih tega procesa bomo posebej poročali.

Narodni poslanec Pevec Rudolf

trgovce v Ormožu, je še vedno poslanec, čeravno je nad njegovo imovino bil razglašen sklep okrajnega sodišča v Mariboru pod St. 5/37 konkurz, ki pa bode haje odpravljen, ker ni niti imovine za kritje stroškov postopanja. V smislu § 9 v zvezi s § 13 vol. reda za volitve poslancev je ugasnil Pevcu Rudolfu mandat. Ne vemo, kaj je tozadevno ukrenil imunitetni odbor Narodne skupščine, ki bi moral že davno pozvati Pečevega namestnika v skupščino. Ali bo tudi ta zadeva šla mimo nas brez posledic? Kakor znano, je bil Pevec Rudolf že pred leti enkrat v konkurzu. Izvoljen je bil na dr. Mačkovi listi s komaj 310 glasovi za poslanca v gornjegrajskem srezu, pa je takoj po volitvah zapustil dr. Mačka in šel med vladno stranko.

Sabotaža, demontaža

Pri »Slovenec« so kupili ogromno sirkovo metlo, da bi z njo pomedli — državne in samoupravne uradnike. Očitajo jim namreč demontažo in sabotažo, same hude, skoraj boljševiške stvari. Pri »Slovenec« namreč mislijo mili narod nafarbati, da so nacionalni uradniki krivi, če tudi v teh časih Slovenčevi možje ničesar ne dosežejo niti na političnem še manj pa na gospodarskem polju.

Ali je mislil slovenoborski taborček, da bo ugnal nacionalnega uradnika in ga prekrstil, če ga požene v kočevske hribe ali Piškopejo? Če preganjan uradnik še naprej ostaja nacionalist, to ni nikaka sabotaža! Pa če tega nacionalista znova doseže od »Slovenca« pozvana metla, on kljub temu ne bo klonil, ne bo se preminjal in bo tudi na najslabšem mestu ostal ves na razpolago jugoslovenski in državni stvari. »Slovenec« bo očividno krivdo za neuspeh Kresne noči pripisal uradnikom — Sibirjanom, toda to naj nam bo samo v ponos in dokaz, da pošena pravična nacionalna stvar končno vendarle — zmaga nad krivicami »večine slovenskega ljudstva«.

dili ne samo kompenzacijske ugodnosti, temveč tja, kjer bomo za naše blago prejeli efektivni denar.

Samo na tak način bomo lahko gradili in ščitili svojo industrijo, kakor tudi dvignili domači trg ter končno postali enakovredni narod v Evropi, ki se bo lahko postavil za svoje pravice in zahteva, kar se dandanes upa že vsaka afrikanška kolonijalna država. Predpogoj je torej, da ustvarimo močno domačo industrijo in da ji damo vse pogoje za življenje, ne pa da jo žrtvujemo za trenutno gospodarsko konjunkturo, ki ima svoje cilje.

Da organiziramo svoje gospodarstvo je treba žrtvovati tudi to, kar nas dela pred vsem svetom male, kajti v dosegu notranjih političnih ciljev ne smemo odstopati od svojih nazorov, posebno ne tedaj, ko gre za boljše bodočnost našega naroda in države. Popolnoma se torej strinjamo z besedami, ki jih je napisal v svoji studiji »Jugoslavija in svetovno gospodarstvo« naš notranji minister dr. A. Korošec v dunajskem tedniku »Wiener Wiert-schafttwoche«:

»Potrebno je, da se združijo kmetijske države k tesnejšem sodelovanju, da bodo lahko zastopale svoje stališče glede življenskih vprašanj napram industrijskim državam.«

